

5. Про продовольчу безпеку України: Закон України від 22.12.2011 р. URL: № 4227-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
6. Тернавська, І. Б. (2015). Дефініція категорії продовольча безпека та її еволюція. *Економіка та держава*. 7. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/7_2015/12.pdf
7. Яковюк, І. В., Пасат, М. О. (2023). Продовольча безпека України: виклики та перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 11. URL: https://www.lsej.org.ua/11_2023/72.pdf

Анотація: У роботі розкриваються основні аспекти взаємозв'язку освіти та продовольчої безпеки України, а також аналізується роль освіти у її забезпеченні як однієї з пріоритетних задач з огляду на швидкі зміни соціального, економічного та екологічного характеру.

Ключові слова: продовольча безпека, аграрний потенціал, харчові технології, інноваційні технології, продовольча стійкість, національна безпека.

УДК 332.3:332.33(4+477)

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-128

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Смірнова І.В., канд. с.-г. наук, доцентка

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0002-8976-3818>

Задорожній Ю.В., старший викладач

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0003-3499-7753>

Бульба І.О., канд. с.-г. наук, старший викладач

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0009-0004-9545-8475>

Смірнова К.С., здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Розглянуто особливості управління земельними ресурсами у розвинених країнах та визначено ключові підходи до їх адаптації в Україні. Проаналізовано роль органів місцевого самоврядування, значення залучення зацікавлених сторін, інструменти просторового планування та практики сталого землекористування. Обґрунтовано необхідність впровадження інтегрованого підходу до управління земельними ресурсами в умовах децентралізації.

Ключові слова: управління земельними ресурсами, стале землекористування, просторове планування, стейкхолдери, агроекологічне районування, земельна політика.

Досвід розвинених країн Європи свідчить, що ефективно управління земельними ресурсами базується на активній ролі муніципальної влади, яка виступає ключовим суб'єктом реалізації політики сталого розвитку територій.

Саме на місцевому рівні забезпечується баланс між економічними, екологічними та соціальними інтересами громади, здійснюється планування використання земель, контроль за дотриманням екологічних вимог і регулювання просторового розвитку. Органи місцевого самоврядування визначають пріоритети землекористування, забезпечують відкритість управлінських процесів і залучають громадськість до прийняття рішень.

Ефективність такої моделі зумовлена достатнім рівнем повноважень і ресурсного забезпечення муніципалітетів, а також використанням сучасних інструментів управління, зокрема геоінформаційних систем, кадастрових баз даних і цифрових платформ моніторингу. Важливою є інтеграція земельної політики з іншими сферами – сільським і лісовим господарством, водокористуванням та охороною довкілля. Такий підхід сприяє раціональному використанню земель, запобіганню їх деградації та забезпечує сталий розвиток територій.

Важливим елементом сучасних підходів є аналіз зацікавлених сторін, що дозволяє врахувати їх інтереси, рівень впливу та можливості участі у процесах управління. До основних стейкхолдерів належать органи влади, фермери, землекористувачі та громадські організації. Їх залучення підвищує ефективність прийняття рішень і сприяє прозорості управлінських процесів.

У цьому контексті впровадження практик сталого управління землею включає кілька базових етапів. На етапі «Аналіз існуючого (базового) стану» здійснюється інвентаризація наявного використання земельних ресурсів, оцінюються основні навантаження на територію та актуальні питання землеустрою. Практика доводить, що план землекористування є найбільш ефективним інструментом для виявлення поточних умов та проблем, а також слугує фундаментом для подальших проєктів і заходів, пов'язаних із розвитком, охороною та сталим управлінням землею й просторовим середовищем загалом (рис. 1).

Рисунок 1 – Ключові етапи процесу інтегрованого управління земельними

Подальші етапи передбачають ідентифікацію та залучення зацікавлених сторін, розроблення заходів інтегрованого управління земельними ресурсами, проведення агроекологічного районування, визначення вразливих територій та впровадження ефективних технологій землекористування. Важливою складовою є підготовка стратегічних документів, які забезпечують системність і послідовність управлінських рішень.

Особливе значення має агроекологічне районування, яке дозволяє визначити придатність земель для різних видів використання, а також ідентифікувати території, схильні до деградації. У країнах Європи широко застосовуються такі практики, як агролісомеліорація, збереження пасовищ, відновлення вітрозахисних смуг, управління водними ресурсами та впровадження природоорієнтованих технологій.

Серед ефективних підходів варто відзначити розвиток вуглецевого землеробства, реалізацію регіональних екологічних програм, субсидування сталого землекористування та підтримку фермерів у складних природних умовах. Значна увага приділяється розвитку інституційного середовища та підвищенню компетентності учасників управління.

Ключовим аспектом є управління правами на землю (governance of tenure), що забезпечує правову визначеність, захист інтересів землекористувачів і раціональне використання земельних ресурсів. Просторове планування виступає важливим інструментом регулювання землекористування та узгодження різних видів діяльності.

Для України актуальним є впровадження інтегрованого підходу до управління земельними ресурсами, що передбачає посилення ролі громад, удосконалення системи просторового планування, розвиток агроекологічного районування та адаптацію кращих європейських практик. Це сприятиме підвищенню ефективності використання земель, збереженню їх родючості та забезпеченню сталого розвитку сільських територій.

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
2. Смірнова І.В., Задорожній Ю.В., Смірнова К.С. Обґрунтування природоохоронних заходів на території Первомайської територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області. *Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 4 грудня 2025 р.). Миколаїв : МНАУ, 2026. С. 111-114.
3. Бульба І., Шевченко С. Управління земельними ресурсами сільськогосподарського підприємства. *Сучасні тенденції розвитку геодезії, землеустрою та природокористування* : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 19-20 червня 2025 р.). Одеса : ОДАУ, 2025. С. 93.
4. Hartvigsen M. Land reform and land fragmentation in Central and Eastern Europe. *Land Use Policy*. 2014. Vol. 36. P. 330–341.

Abstract: The features of land resource management in developed countries are examined, and key approaches to their adaptation in Ukraine are identified. The role of local self-government

bodies, the importance of stakeholder engagement, spatial planning tools, and sustainable land use practices are analyzed. The necessity of implementing an integrated approach to land resource management in the context of decentralization is substantiated.

Keywords: land resource management, sustainable land use, spatial planning, stakeholders, agroecological zoning, land policy.

УДК 621.5

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-129

ОПТИМІЗАЦІЯ КОНСТРУКТИВНИХ ПАРАМЕТРІВ РОТОРА АСИНХРОННОГО ДВИГУНА ДЛЯ ЗНИЖЕННЯ ВІБРАЦІЙ ТА ВТРАТ

Ставинський А.А., д-р техн. наук, професор

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0001-7573-9238>

Садовий О.С., канд. тех. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0002-7369-0714>

Анотація: У роботі розглянуто вплив електромагнітних процесів на надійність асинхронного двигуна із зубчастим ротором (АДЗР). Проаналізовано причини виникнення вібрацій, зокрема дію зубцевих гармонік та ексцентриситету повітряного зазору. Запропоновано удосконалену конструкцію двопакетного ротора зі зміщенням пакетів і використанням проміжних короткозамикаючих кілець. Обґрунтовано доцільність феромагнітного закриття проміжного кільця та оптимізації геометрії зубців ротора. Показано, що запропоновані рішення забезпечують зниження вібрацій, втрат і металоємності, а також підвищення енергоефективності та надійності двигуна.

Ключові слова: асинхронний двигун, зубчастий ротор, електромагнітні сили, вібрації, зубцеві гармоніки, ексцентриситет, двопакетний ротор, енергоефективність, надійність.

У сучасних умовах розвитку електротехнічних систем актуальним є підвищення енергоефективності та надійності асинхронних двигунів, зокрема двигунів із зубчастим ротором (АДЗР), які широко застосовуються в промисловості. Значний вплив на їх роботу мають електромагнітні процеси, зокрема наявність зубцевих гармонік і ексцентриситету повітряного зазору, що призводять до підвищених вібрацій, шуму, додаткових втрат і зниження ресурсу елементів двигуна [1]. Традиційні методи зменшення цих негативних явищ, такі як скіс пазів ротора, мають обмежену ефективність через виникнення додаткових осьових сил та ускладнення конструкції [2]. У зв'язку з цим актуальним є розроблення нових конструктивних рішень, спрямованих на зменшення впливу електромагнітних збурень без погіршення інших характеристик двигуна.